

міщення ресурсів, ніж підприємства реального сектору. З метою «увімкнення» механізму кредитування банками інвестиційної діяльності в нашій країні запропоновано наступні заходи: підвищення довгострокової бази залучених коштів, удосконалення законодавчої бази для захисту прав банків-кредиторів, концентрація банківського капіталу шляхом утворення холдингів, концернів, а також створення інвестиційних банків, корегування нормативних вимог функціонування, пільгових режимів та інших умов діяльності банків, які активно кредитують реальний сектор економіки. Очевидним також є те, що банківське інвестиційне кредитування потребує стимулювання зі сторони держави.

Список використаних джерел

1. Інвестиції та будівельна діяльність [Електронний ресурс]. – www.ukrstat.gov.ua
2. Кредити, надані депозитними корпораціями (крім Національного банку України) [Електронний ресурс]. – <http://www.bank.gov.ua/Statist/sfs.htm>
3. Сомик А. С. Сучасний стан та напрями стимулювання розвитку банківського інвестиційного кредитування в Україні / А.Сомик, С. Жуйков // Вісник Національного Банку України. – 2010. №7. – С.28-34
4. Гуцал, І.С. Проблеми й перспективи функціонування інвестиційних банків / І.С. Гуцал, А.О. Тимків // Фінанси України. – 2009. №11. – С.78-87.
5. <http://disser.com.ua/contents/35101.html>
6. Вовчак, О.Д. Банківське кредитування як чинник фінансового забезпечення інвестиційного процесу в Україні // Наук. вісник: Збірник науково-технічних праць. – Львів: УкрДЛТУ, 2003. – Вип. 13.4. – С. 165-170.
7. Карташян, О.В. Організаційно-економічні механізми інвестиційної діяльності комерційних банків: автореф. дис. на здобуття наук, ступеня канд. екон. наук: спец. 08.04.01 «Фінанси, грошовий обіг і кредит» / О.В. Карташян. - Львів, 2006. - 20 с.
8. Сколотяний, Ю. Антикризисні стратегії для України: державні фінанси, заощадження, інвестиції / Ю. Сколотяний, О. Дубинський // Дзеркало тижня. — 2010. — №6. — <http://www.dt.ua/2000/2020/68726/> УДК 657.1

Дземішкевич І.О.

Науковий керівник: к.е.н., доцент Гончаренко О.О.

Черкаський інститут банківської справи Університету банківської справи Національного банку України, м. Київ, Україна

ГАРМОНІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ УКРАЇНИ, РОСІЇ, БІЛОРУСІ ВІДПОВІДНО ДО МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ

Інтернаціоналізація економічних відносин та їх ринкове спрямування зумовили потребу стандартизації обліку і звітності як інформаційних засобів ділового спілкування та ефективного господарювання. Зважаючи на це, питання введення Міжнародних стандартів в національну економіку є актуальним. Дослідженнями в заданому напрямку займалися такі вітчизняні і зарубіжні вчені як: О.Амата, Р.Антоні, Дж. Блей, Ф. Бутинець, С. Голов, В. Костюченко, та багато інших.

Незважаючи на процеси стандартизації обліку і звітності, які відбуваються у світі, методика і техніка відображення окремих господарських операцій у різних країнах, форми і порядок надання інформації різним категоріям користувачів мають свої особливості. Це пов'язано з тим, що Міжнародні стандарти не визначають методику та техніку обліку і, крім цього, окремі країни по-різному підходять до запровадження в себе Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ). В Україні процес переходу на міжнародні стандарти супроводжується гострими дискусіями та різними підходами до вирішення даного питання. З введенням МСФЗ на українському правовому полі України виникає безліч проблем та ситуацій технічного характеру. По-перше, суб'єкти господарювання, які повинні будуть складати звітність відповідно до вимог МСФЗ, мають вкласти значні кошти на впровадження нових стандартів і покриття відповідних витрат; по-друге, постає питання контролю якості бухгалтерської звітності, складеної за МСФЗ, з боку державних органів і професійних об'єднань бухгалтерів та аудиторів; не менш важливою є швидка адаптація інших нормативних актів України.

Варто зазначити, що проблема переходу на МСФЗ є актуальною не лише для України, а і для багатьох інших держав, особливо для країн-членів колишнього СРСР. В зв'язку з цим, потрібно якнайшвидше приводити діючі національні стандарти та нормативно правові акти з питань регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності у відповідність до МСФЗ. Провівши аналіз нормативно правової бази з питань обліку в Україні, Російській Федерації, Республіці Білорусь, та порівнявши її із МСФЗ (табл. 1), можна зробити певні висновки.

Україна останньою із трьох держав прийняла закон, що встановлює правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності.

В Росії та Україні складання і ведення бухгалтерського обліку та фінансової звітності регулюється не лише законодавчими актами, а й спеціально розробленими нормативними положеннями: Положення бухгалтерського обліку (Росія) та Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Україна) відповідно. Що ж до Республіки Білорусь, то законом чітко не сформовані та не виокремлені такі положення.

Щодо визначення бухгалтерської (фінансової) звітності, то порівняно з національними стандартами, МСБО подає більш гнучку залежність фінансової звітності від бухгалтерського обліку. У Положеннях

бухгалтерського обліку (Росія) та Законі Республіки Білорусь №3321 немає чіткої вказівки, що мета фінансової звітності полягає у наданні інформації про діяльність підприємства користувачам для прийняття рішень.

Важливим елементом як фінансової звітності так і самої методики її складання є таке поняття як звітна дата. На відміну від національних положень, у МСФЗ (МСБО) відсутнє чітке встановлення звітної дати.

Відмінним від національних положень у МСФЗ є і поняття валюти бухгалтерського обліку та фінансової звітності, оскільки МСФЗ пропонує гнучкий підхід до форми представлення фінансової звітності.

Актуальним питанням при переході на МСФЗ є мова звітності, на відміну від Положень бухгалтерського обліку (Росія) та Нормативних актів Білорусії у П(С)БО та МСФЗ немає чітко установленої мови подання фінансової звітності.

Досить важливими при веденні бухгалтерського обліку та фінансової звітності є принципи Бухгалтерського обліку, оскільки саме вони є основою облікового процесу. Особливих відмінностей у трактуванні принципів МСФЗ та національними стандартами немає, всі принципи (вимоги) є тотожними, і відрізняються тільки тим, що деякі з них, чітко не виділяються, а впливають із контексту.

Результат свідчить, що процес приведення національних нормативів з ведення бухгалтерського обліку, та складання фінансової звітності у країнах СНД триває. Залишається багато проблемних питань і у самій методології ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. Для поліпшення ситуації, потрібно перш за все налагодити процес інтерпретації МСФЗ (МСБО), а також реформувати систему підготовки фахівців з бухгалтерського обліку. Це дозволить вирішити проблеми двозначності у трактуванні міжнародних стандартів, та створить сприятливі умови для їх запровадження на теренах колишнього СРСР.

Таблиця 1 – Порівняльна характеристика нормативно-правового забезпечення бухгалтерського обліку України, Росії, та Білорусі

Назва	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Україна)	Положення з бухгалтерського обліку (Росія)	Нормативно-правові акти (Республіка Білорусь)	Міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
Законодавча база	Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996 від 19.07.1999р.	Федеральний закон Російської федерації «Про бухгалтерський облік» №129-ФЗ від 21.11.1996р.	Закон Республіки Білорусь «Про бухгалтерський облік і звітність» №3321 від 18.10.1994р.	Міжнародні стандарти фінансової звітності
Нормативна база з регулювання бухгалтерського обліку та фінансової звітності	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку	Положення з бухгалтерського обліку	Нормативно-правові акти з бухгалтерського обліку та звітності	
Визначення бухгалтерської (фінансової) звітності	Бухгалтерська звітність, що містить інформацію про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства за звітний період (ст. 1 ЗУ №996)	Єдина система даних про майно і фінансовий стан підприємства і про результати його господарської діяльності, яка складається на основі даних бухгалтерського обліку за встановленими формами (ст. 2 ФЗ РФ №129-ФЗ)	Система показників, що містить інформацію про результати господарської діяльності і фінансовий стан підприємства (ст. 2 ЗРБ №3321)	Фінансова звітність є структурованим відображенням фінансового стану та фінансових результатів діяльності суб'єкта господарювання (п.7 МСБО 1)
Мета бухгалтерської (фінансової) звітності	Надання користувачам для прийняття рішень повної, правдивої та неупередженої інформації про фінансове становище, результати діяльності та рух грошових коштів підприємства (ст. 3 ЗУ №996)	Бухгалтерська звітність повинна надавати достовірну і повну інформацію про фінансовий стан підприємства та результати його діяльності (п. 6 ПБО 4/99)	Формування повної і достовірної інформації про діяльність підприємства і його фінансовий стан, отриманих доходів, і понесених витрат (ст. 4 ЗРБ №3321)	Метою фінансових звітів загального призначення є надання інформації про фінансовий стан, фінансові результати діяльності та грошові потоки суб'єкта господарювання, яка є корисною для широкого кола користувачів при прийнятті ними економічних рішень. (п.7 МСБО 1)
Звітна дата	Звітна дата, станом на яку підприємство повинне скласти фінансову звітність, є фіксованою і визначається у відповідності до ст.13 ЗУ №996, та відповідного П(С)БО	Звітна дата, станом на яку підприємство повинне скласти фінансову звітність, є фіксованою і визначається у відповідності до п. 12,13 ПБО 4/99	Звітна дата, станом на яку підприємство повинне скласти фінансову звітність, є фіксованою і визначається у відповідності до ст.13 ЗРБ №3321	Звітна дата для складання та подання фінансової звітності, згідно МСФЗ (МСБО) не є фіксованою
Валюта бухгалтерського обліку та фінансової звітності	Підприємства ведуть бухгалтерський облік і складають фінансову звітність у грошовій одиниці України. (ст. 5 ЗУ №996)	Фінансова звітність повинна бути складена у валюті РФ. (п. 16 ПБО 4/99)	Облік активів, зобов'язань і господарських операцій ведеться в білоруських рублях. (ст. 8 ЗРБ №3321)	Підприємство може надавати фінансову звітність в будь-якій валюті. МСФЗ виділяє: – функціональну валюту; валюту надання фінансової звітності (МСБО 21)
Мова складання фінансової звітності	В П(С)БО та ЗУ №996 немає чітко установленої мови подання фінансової звітності	Фінансова звітність повинна бути складена на російській мові. (п. 15 ПБО 4/99)	Ведення реєстрів бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності здійснюється на білоруській та російській мовах (ст. 8 ЗРБ №3321)	В МСФЗ (МСБО) немає чітко установленої мови подання фінансової звітності

Назва	Положення (стандарти) бухгалтерського обліку (Україна)	Положення з бухгалтерського обліку (Росія)	Нормативно-правові акти (Республіка Білорусь)	Міжнародні стандарти фінансової звітності
1	2	3	4	5
Вимога (принцип) повноти	Фінансова звітність повинна містити всю інформацію про фактичні та потенційні наслідки операцій та подій, яка може вплинути на рішення, що приймаються на її основі (п. 18 П(С)БО 1)	Повнота висвітлення всіх фактів господарської діяльності (п. 7 ПБО1/98)	Облікова політика підприємства повинна відповідати вимогам повноти (ст. 13 ЗРБ №3321)	Інформація у фінансовій звітності повинна бути повною з урахуванням вагомості та затрат на її створення (здобуття). (п. 38 Принципів підготовки та складання фінансової звітності)
Вимога (принцип) своєчасності	П(С)БО та ЗУ №996 не містять чіткої вимоги своєчасності відображення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, вона впливає із контексту	Своєчасне відображення фактів господарської діяльності в бухгалтерському обліку та фінансовій звітності. (п. 7 ПБО 1/98)	Нормативно-правові акти Республіки Білорусь не містять чіткої вимоги своєчасності відображення бухгалтерського обліку та фінансової звітності, вона впливає із контексту	Своєчасність відображення інформації у звітності з урахуванням збереження балансу між доцільністю та надійністю інформації. (п. 43 Принципів підготовки і складання фінансової звітності)
Вимога (принцип) обачності	Методи оцінки, що застосовуються в бухгалтерському обліку, повинні запобігати заниженню оцінки зобов'язань та витрат і завищенню оцінки активів і доходів підприємства (п. 18 П(С)БО 1)	Вища готовність до визнання в бухгалтерському обліку витрат і зобов'язань, ніж можливість визнання доходів та активів, не припускаючи прихованих резервів (п. 7 ПБО 1/98)	Облікова політика повинна відповідати вимогам обачності	Вимога обачності викладена в п.37 Принципів підготовки і складання фінансової звітності
Вимога (принцип) превалювання сутності над формою	Операції повинні обліковуватись відповідно до їх сутності, а не лише виходячи з юридичної форми (п. 18 П(С)БО 1)	Відображення в бухгалтерському обліку фактів господарської діяльності виходячи не стільки з їх юридичної форми, скільки з економічного змісту фактів і умов господарювання	Облікова політика повинна відповідати вимогам превалювання сутності над формою	Операції повинні враховуватись і представлятись у відповідності з їх економічною реальністю, а не тільки у відповідності з юридичною формою (п.35 Принципів підготовки і складання фінансової звітності)
Вимога несуперечності	Вимога не суперечності в П(С)БО чітко не вказана, але впливає із основних положень	Рівність даних аналітичного обліку оборотам і залишкам за рахунками синтетичного обліку на останній календарний день кожного місяця (п. 7 ПБО 1/98)	Облікова політика повинна відповідати вимогам несуперечності	Вимога не суперечності в МСФЗ (МСБО) чітко не вказана, але впливає із основних положень

Список використаних джерел

1. Про бухгалтерський обліт та фінансову звітність в Україні: Закон України. № 996 від 16.07.1999р.: [Електронний ресурс]: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=996-14>
2. Міжнародні стандарти бухгалтерської звітності : [Електронний ресурс]: http://www.minfin.gov.ua/control/publish/article/main?art_id=92410&cat_id=92408
3. О бухгалтерском учете и отчетности: Закон України [Електронний ресурс]: <http://www.minfin.gov.by/rmenu/business-accounting/buhuchet/standards/>
4. О бухгалтерском учете: Федеральный закон. №129-ФЗ від 21.10.1996р.: [Електронний ресурс]: <http://www1.minfin.ru/ru/accounting/accounting/legislation/legislation/>
5. Положения по бухгалтерскому учету.: [Електронний ресурс]: <http://www1.minfin.ru/ru/accounting/accounting/legislation/positions/>
6. Положення (стандарти) бухгалтерського обліку.: [Електронний ресурс]: http://www.minfin.gov.ua/control/uk/publish/category/main?cat_id=83016

УДК 656.13

Бохон А.В.

Научный руководитель: ст. преподаватель Черных О.В.

УО «Белорусский национальный технический университет», г.Минск, РБ

ПРОБЛЕМЫ ФИНАНСИРОВАНИЯ ГОРОДСКОГО ПАССАЖИРСКОГО ТРАНСПОРТА

Одна из наиболее болезненных проблем любого города – городской и пригородный пассажирский транспорт. При сложившейся системе работы проблемы общественного транспорта постоянны для властей: как отыскать деньги на подвижной состав, как погасить долги пассажирских предприятий, как найти баланс между стоимостью проезда и дотацией из городского бюджета. Очевидно, что и в отдалённой перспективе без дотаций городской пассажирский транспорт существовать не сможет, и дотации – это обычный способ стимулировать перевозки общественным транспортом.

Подавляющее большинство предприятий пассажирского транспорта являются планово-убыточными в связи с тем, что доходы от пассажирских перевозок не покрывают расходов на их выполнение. Большинство руководителей пассажирских АТП видит выход в увеличении тарифа, однако необходимо понимать, что повышение стоимости проезда в городском пассажирском транспорте — отнюдь не панацея от всех бед. Руководство некоторых транспортных предприятий уже смирилось с положением планово-убыточных и не умеет находить дополнительные источники повышения эффективности перевозочной деятельности.

Альтернативы общественному транспорту нет не только в плане наиболее рационального обеспечения перемещения людей в городах. Вопрос ставится значительно шире - развитие общественного транспорта позволяет и должно обеспечить то, что называется "устойчивое развитие городов", а именно: обеспечение мобильности всем слоям населения независимо от доходов, таким образом достигается решение социальных задач, уменьшение загрязнения окружающей среды за счет сокращения выбросов в атмосферу, освобождение городских улиц от пробок, создание новых рабочих мест, формирование привлекательного имиджа городов - в конечном счете улучшает качество жизни.

Дополнительное финансирование эксплуатации общественного транспорта может способствовать повышению качества транспортных услуг, организации дополнительных видов обслуживания, а также введению более низких тарифов, которые были бы несовместимы с управлением, основанным исключительно на коммерческих принципах.

Предприятия общественного транспорта должны также получить возможность заниматься такими прибыльными видами деятельности, как туристические перевозки, операции с недвижимостью и размещение рекламы.

Адекватное и своевременное финансирование жизненно важно для развития общественного транспорта, особенно в контексте финансового и экономического кризиса. Учитывая недостаточность общественных фондов, необходимо искать альтернативные источники финансирования.

Пассажирский городской транспорт является сложной социально-технической системой, имеющей огромный социально-экономический эффект. Поэтому дотации нельзя рассматривать однозначно как убыточность транспорта. Практика работы городского пассажирского транспорта у нас и за рубежом показывает, что в настоящее время пассажирские городские тарифы должны строиться на единой основе с учётом дотаций. Это подтверждается международным опытом городского пассажирского транспорта. Транспортная политика развитых стран в настоящее время направлена на возрождение транспорта общего пользования и замедление роста парка индивидуального автотранспорта. У общественного городского транспорта при равных капиталовложениях гораздо выше провозная способность, особенно в пиковое время и при передвижении в центральной части города. Кроме того, передвижение в личном автомобиле требует в 3-5 раз больше энергии и больше расходов на безопасность движения и защиту окружающей среды.